

Proiect: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR TERTIARY EDUCATIONAL SYSTEM IN PROMOTING EVIDENCE-INFORMED GOOD GOVERNANCE SOCIETY (ACRONYM: ACTIVEGOVEDU)

Contract nr. 2/24/07.2015, finanțat prin Programul PROIECTE DE COOPERARE INTER-INSTITUȚIONALĂ Programul „Fondul de burse” – RO15 Finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2009-2014

COD: 15-SEE-PC-RO TIMISOA01

Acknowledgment

This work was supported by a grant from Iceland, Liechtenstein and Norway through the project 15-SEE-PC-RO TIMISOA01 "Opportunities and Challenges for Tertiary Educational System in Promoting Evidence-Informed Good Governance Society - ActiveGovEdu" co-funded from the the EEA Financial Mechanism 2009-2014 - Inter-institutional cooperation projects, Contract no. 2/24/07.2015

**Puncte tari și puncte slabe în relațiile formale și informale
dintre societatea civilă și administrația publică
în procesul de luare a deciziilor**

Marius Matichescu

Președinte Club APD Timișoara

1. Introducere

Un factor extrem de important în societatea democratică românească și nu numai, îl reprezintă comunicarea administrației publice sau autorităților cu cetățenii pe de-o parte, iar pe de altă parte îl reprezintă comunicarea autorităților cu societatea civilă, în care organismul intermediar îl reprezintă, de regulă, ONG-urile. O comunicare eficientă crește nivelul de informare în rândul societății civile și totodată luarea corectă și transparentă a deciziilor în interesul cetățenilor, lucru ce atrage după sine un nivel crescut al democrației.

Acest studiu de caz își propune să identifice principalele probleme de funcționare a administrației publice locale în vederea găsirii de soluții eficiente pentru îmbunătățirea relației dintre societatea civilă și administrația publică, dorind să ofere un model de colaborare între autorități și societatea civilă, care poate fi utilizat atât în România cât și în Islanda.

Tema principală a acestui studiu o reprezintă analiza realităților existente în cadrul administrației publice din țări europene, privind nivelul de performanță în sectorul public pentru a demonstra importanța indicatorilor de performanță în evaluarea eficienței relației dintre administrația publică și societatea civilă și pentru a evalua nivelul de democrație existent în cadrul comunităților locale a unor țări europene. O altă temă de interes a acestui studiu o reprezintă identificarea problemelor în managementul resurselor umane din cadrul administrației publice, chestiunile de comunicare ale administrației publice cu cetățenii și societatea civilă.

2. Prezentarea studiului

Prezentul studiu a fost realizat pe perioada octombrie – noiembrie 2015 pe baza datelor culese anterior de Asociația Pro Democrația-Clubul Timișoara, la nivelul orașului Timișoara și al județului Timiș. În vederea oferirii unei imagini cât mai ample asupra activității administrației publice, studiul nostru compilează mai multe seturi de date și analize, oferind astfel o imagine coerentă și unitară asupra modului în care funcționează administrația publică. Studiul analizează prima jumătate a mandatului aleșilor locali (iunie 2012 – mai 2014) și vizează mai mulți indicatori de performanță ai democrației precum: rata de depunere a rapoartelor anuale de activitate a consilierilor locali și județeni pentru anii 2012 și 2013, respingerea unor modificări de lege ce afectează transparența decizională, numărul ședințelor ordinare versus numărul ședințelor extraordinare sau numărul de proiecte suplimentare depuse în regim de urgență. Alți indicatori considerați în cadrul acestui studiu pentru analiza democrației sunt: inițiativele legislative la nivelul Consiliului Local Timișoara, raportarea anuală a consilierilor locali și raportul anual al primarului privind starea economică, socială și de mediu a municipiului Timișoara. Mai sunt luate în calcul și: publicarea fișelor de post ale funcționarilor publici din cadrul Primăriei Municipiului Timișoara, publicarea în Monitorul Oficial a rapoartelor de activitate ale instituțiilor publice pe anii 2012 și 2013, depunerea declarațiilor de avere și interese precum și declararea și inventarierea cadourilor primite de către aleșii locali în mandatul lor.

3. Obiective

- 3.1. Monitorizarea depunerii rapoartelor anuale a consilierilor locali și județeni pe anii 2012-2013
- 3.2. Verificarea modificărilor legii transparenței
- 3.3. Verificarea transparenței activității normative a autorităților locale
- 3.4. Monitorizarea inițiativelor consilierilor locali
- 3.5. Monitorizarea raportării anuale a consilierilor locali și raportul anual al primarului asupra stării economice, sociale și de mediu a municipiului Timișoara

- 3.6. Monitorizarea publicării fișelor de post ale funcționarilor publici din cadrul Primăriei Timișoara
- 3.7. Verificarea rapoartelor privind starea economică, socială și de mediu a municipiului Timișoara și rapoartele despre gestionarea bunurilor municipiului și ale județului
- 3.8. Verificarea asupra transparenței cu privire la atribuțiile și îndatoririle funcționarilor din autoritatea publică județeană Timiș
- 3.9. Monitorizarea publicării în Monitorul Oficial a rapoartelor anuale ale autorităților locale și județene din Timiș în perioada 2012-2013
- 3.10. Monitorizarea depunerii declarațiilor de avere și interese și inventarierea cadourilor primite de consilierii locali și județeni în exercitarea mandatului lor.
- 3.11. Monitorizarea situației proiectelor cu finanțare din bani europeni

4. Metodologia de cercetare

Metodologia de cercetare a presupus solicitări ale Asociației Pro Democrația, clubul Timișoara, în legătură cu diverse rapoarte și documente ale Instituției Prefectului Județului Timiș, Consiliului Județean Timiș, Consiliului Local Timișoara, Primăriei Municipiului Timișoara. Pentru monitorizarea activității normative a administrației publice locale, Asociația Pro Democrația a colectat date de pe paginile oficiale de internet ale Consiliului Local Timișoara și ale Consiliului Județean Timiș, iar pentru situația asupra naturii ședințelor, numărului și naturii proiectelor de hotărâre, a fost efectuată o verificare a conținutului proceselor verbale ale ședințelor. A fost întreprinsă și o solicitare a Asociației Pro Democrația către Camera Deputaților în vederea respingerii modificărilor asupra legii transparenței (Legea nr.52/2003).

S-au avut în vedere mai multe aspecte pentru studierea nivelului de democrație: depunerea raportărilor anuale pentru consilierii locali și județeni, legea transparenței, agenda ședințelor administrației publice locale și județene în județul Timiș, proiectele de hotărâre ale administrației publice, raportarea anuală a stării economice, sociale și de mediu a municipiului Timișoara, desecretizarea fișelor de post ale funcționarilor din cadrul Primăriei Timișoara, publicarea rapoartelor instituțiilor publice. Pentru studierea acestor aspecte a fost necesară transmiterea documentelor și rapoartelor solicitate de la autoritățile publice, către clubul Timișoara al Asociației Pro Democrația.

Un alt punct important al acestui studiu a fost și observarea modului în care instituțiile publice locale și județene iau decizii precum și respectarea legislației în vigoare de către instituțiile publice. Această monitorizare a fost realizată pe baza rapoartelor sau documentelor primite de la instituțiile publice locale și județene.

5. Rezultate

5.1. Monitorizarea depunerii rapoartelor anuale a consilierilor locali și județeni pe anii 2012-2013

În urma corespondenței dintre Clubul Timișoara al Asociației Pro Democrația și Consiliul Local Timișoara, rezultă că pentru anul 2012, doar un singur consilier local a realizat raport de activitate, iar pentru anul 2013 nici un consilier local nu a întocmit raport de activitate. În schimb, la Consiliul Județean Timiș, situația este mai bună, deoarece în medie 80% dintre consilieri și-au depus rapoartele de activitate pe 2012 și 2013.

Având în vedere acest lucru, Clubul Timișoara al Asociației Pro Democrația a făcut numeroase sesizări către Consiliul Local Timișoara, Instituția Prefectului Timiș și filialele partidelor. Aceste sesizări au avut ca scop eficientizarea comunicării dintre cetățeni și consilieri în vederea raportării activității desfășurate în interesul comunității.

Fig 1 Raportarea consilierilor locali

Fig 2 Raportarea consilierilor județeni

5.2. Verificarea modificărilor legii transparenței

Referitor la *Proiectul de lege pentru completarea art.6 din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică*, Asociația Pro Democrația a dorit ca această modificare a legii să fie respinsă, deoarece îngreuește accesul cetățeanului la dezbaterile publice, față în față cu autoritățile. Acest proiect de lege prevede înlocuirea dezbaterilor publice cu dezbaterile on-line, lucru ce afectează serios comunicarea dintre cetățeni și autorități. Ținând cont de avantajele comunicării on-line, Asociația Pro Democrația dorește ca acest tip de comunicare să fie unul complementar dezbaterilor publice, nicidecum să le înlocuiască.

Mai mult decât atât, Comisia pentru administrație publică și amenajarea teritoriului și

Comisia juridică, de disciplină și imunități, care sunt comisii ale Camerei Deputaților, și-au exprimat avizul negativ cu privire la acest proiect de lege, deoarece este o propunere care stopează asociațiile reprezentative din rândul societății civile și afectează grav interesul cetățenilor, ei nemaiavând acces la o dezbatere reală asupra problemelor și deciziile ce privesc comunitatea locală.

De asemenea, nici prim-ministrul, nu a susținut acest proiect de lege în forma actuală, deoarece nu sunt necesare modificări legislative pentru ca instituțiile publice să poată organiza dezbateri on-line.

Pro Democrația și-a exprimat speranța ca această modificare a legii să nu fie adoptată de Camera Deputaților, fiind cameră decizională, având în vedere că această modificare a fost adoptată deja de Senat.

5.3. Verificarea transparenței activității normative a autorităților locale

În ceea ce privește activitatea administrației publice locale, Asociația Pro Democrația a colectat date de pe site-urile Consiliului Local Timișoara și Consiliului Județean Timiș, la jumătate de mandat (iunie 2012 – mai 2014). Aceste date privesc numărul și natura ședințelor (ordinare sau extraordinare) și asupra numărului și tipului de proiecte de hotărâre (prin convocator sau suplimentate în regim de urgență), ca urmare a verificării proceselor verbale ale ședințelor.

Conform celor constatate rezultă că: ședințele extraordinare ale Consiliului Local Timișoara au reprezentat 24,98% din numărul total de ședințe, iar ședințele extraordinare ale Consiliului Județean Timiș au reprezentat 4,74% din numărul total de ședințe. În cazul proiectelor suplimentare introduse în regim de urgență: Consiliul Local Timișoara a avut 34,07% proiecte suplimentare introduse în regim de urgență, iar Consiliul Județean Timiș a avut doar 3,95% proiecte de acest fel. Raportat la situația actelor la care nu este necesară o procedură transparentă, situația a fost următoarea: Consiliul Local Timișoara a avut 50,85% astfel de acte, iar Consiliul Județean Timiș a avut doar 8,5%. Consiliul Local s-a întrunit în 13 ședințe extraordinare (37,14%), iar Consiliul Județean în 6 ședințe extraordinare (20,69%).

Având în vedere aceste date, se poate spune că aleșii locali nu au luat deciziile în mod suficient de transparent, prin utilizarea excesivă a ședințelor extraordinare, lucru ce contravine principiului informării prealabile din articolul 2 din Legea 52/2003. De aici rezultă un management ineficient al problemelor cu care se confruntă orașul Timișoara.

Se recomandă evitarea practicii introducerii în regim de urgență pe ordinea de zi a unor proiecte, pentru a nu se naște suspiciuni că inițiatorul le ferește de opinia publică, aceste proiecte fiind susceptibile a tăinui scopuri de o integritate îndoielnică.

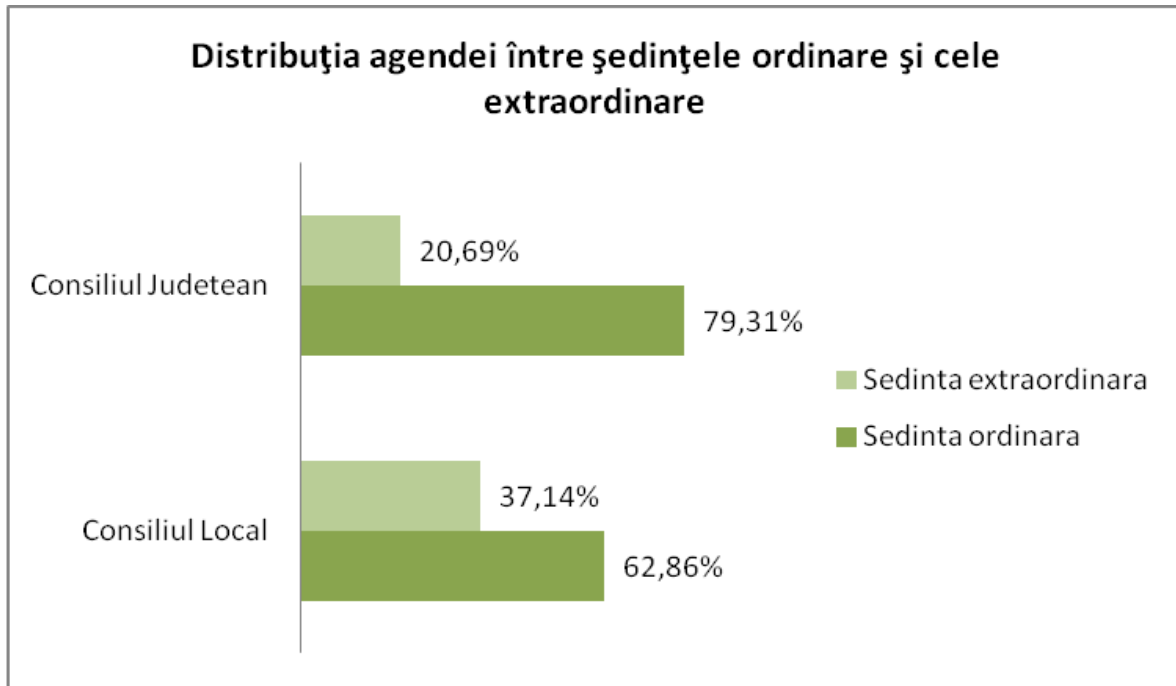

Fig. 3 Sedințe ordinare vs. Extraordinare (iunie 2012 – mai 2014)

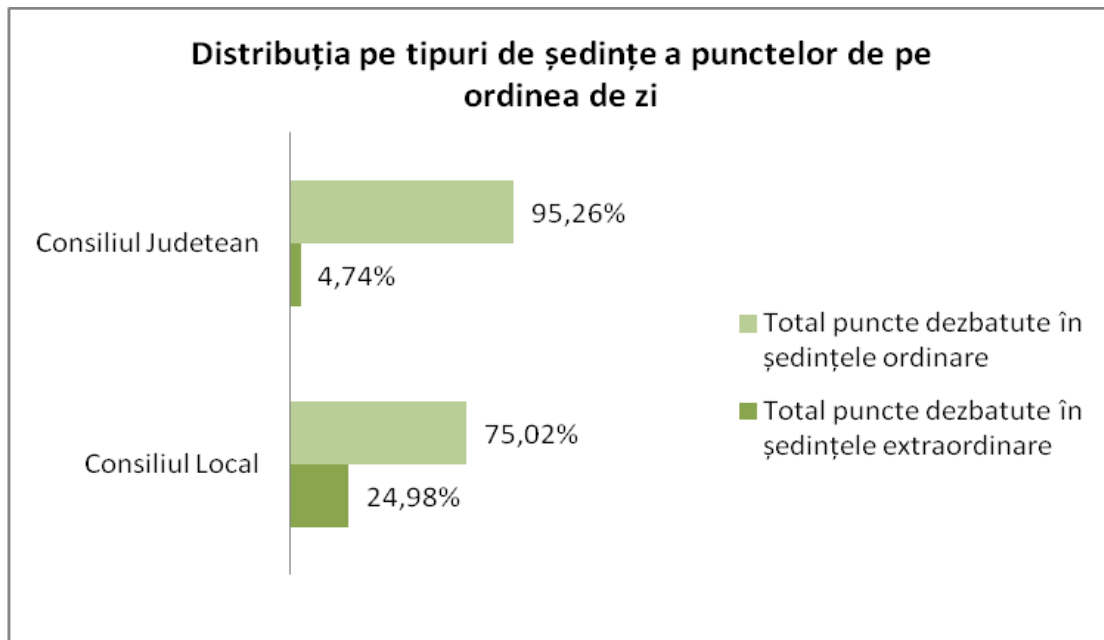

Fig. 4 Puncte de pe ordinea de zi (iunie 2012 – mai 2014)

www.eeagrants.org
www.eeagrants.ro

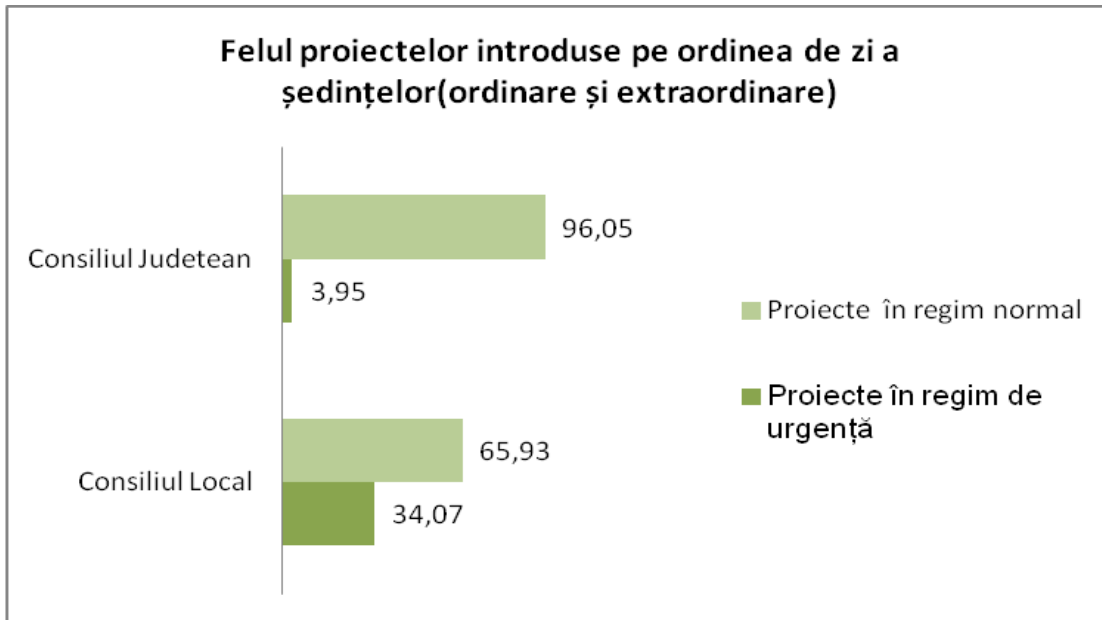

Fig. 5 Felul proiectelor introduse pe ordinea de zi a ședințelor (iunie 2012 – mai 2014)

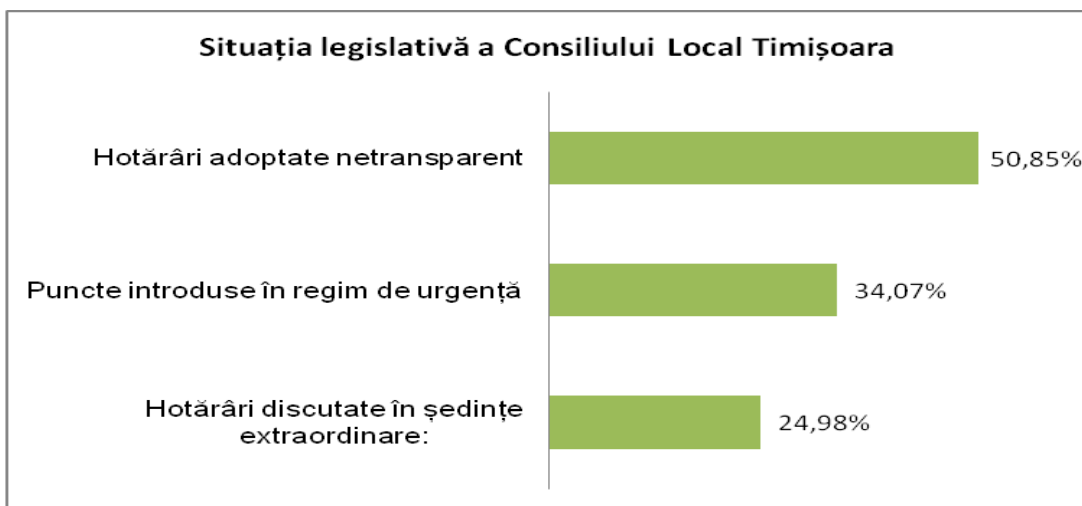

Fig. 6 Sintează a modului în care CLT adoptă hotărârile (iunie 2012 – mai 2014)

5.4. Monitorizarea inițiativelor consilierilor locali

În ceea ce privește activitatea legislativă la nivelul Consiliului Local Timișoara la jumătatea mandatului (iunie 2012 – mai 2014), Asociația Pro Democrația a adresat o solicitare către Primăria Municipiului Timișoara, cu privire la numărul de hotărâri de Consiliu Local adoptate.

Conform datelor primite, rezultă că în prima jumătate a mandatului din totalul de 1264 HCL adoptate, numai 26 au fost inițiate de consilieri locali, adică doar două procente, iar restul de 98% au fost inițiate de primar, iar 37% din consilierii locali nu au inițiat nici un proiect de hotărâre de Consiliu Local (individual sau comun, adoptat sau nu).

Potrivit celor menționate mai sus, numărul redus de proiecte inițiate de consilieri locali, denotă faptul că aleșii locali nu își reprezintă suficient cetățenii. Având în vedere acest lucru, este necesar ca birourile de conducere ale partidelor să adopte criterii de evaluare a activității consilierilor locali, pentru a putea selecta persoanele care să candideze la viitoarele alegeri. În al doilea rând, este necesar ca membrii birourilor de conducere ale partidelor din Timișoara să pună la dispoziția consilierilor resurse pentru a facilita comunicarea acestora cu cetățenii (transport, telecomunicații).

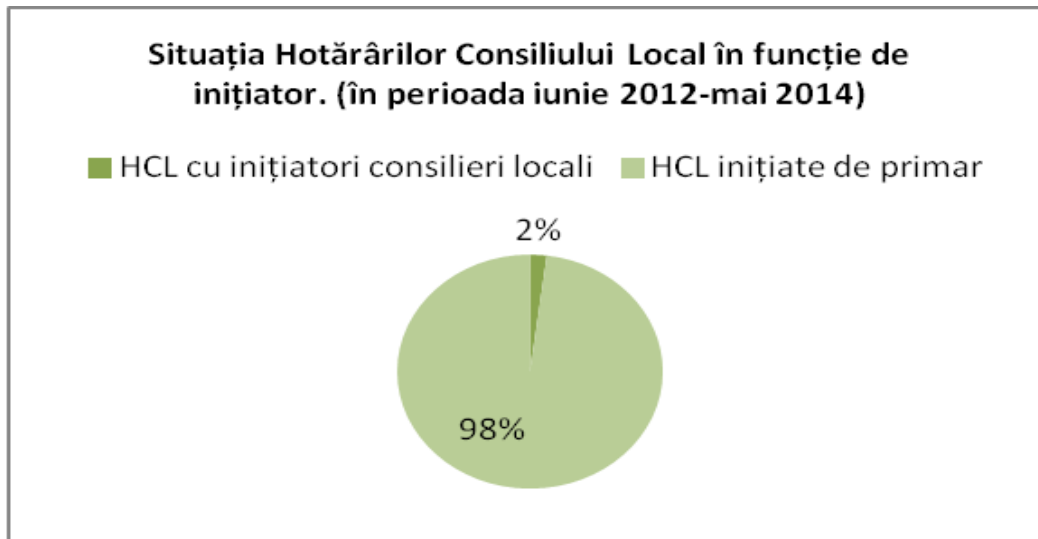

Fig. 7 Inițiatorii hotărârilor Consiliului Local

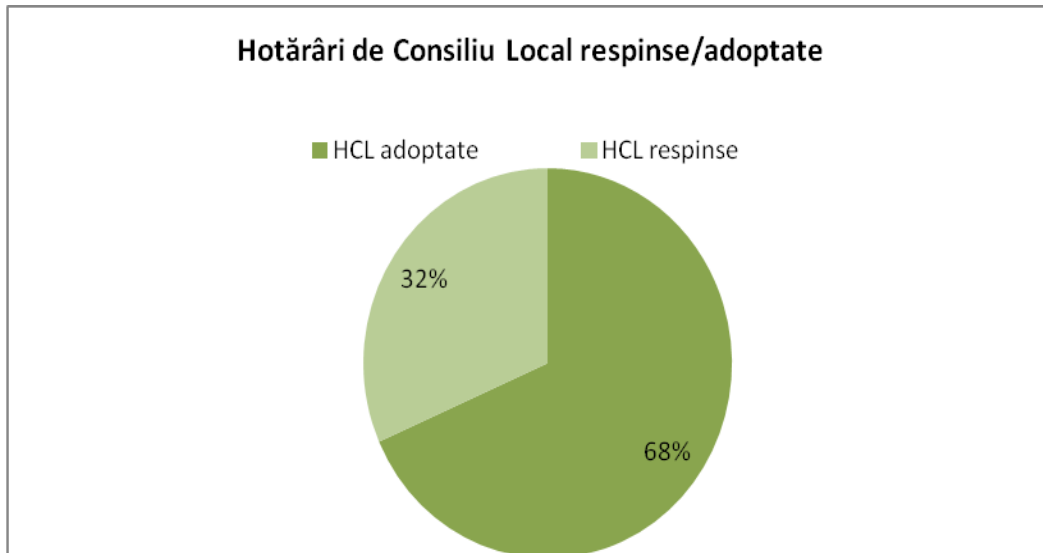

Fig. 8 Statusul hotărârilor Consiliului Local

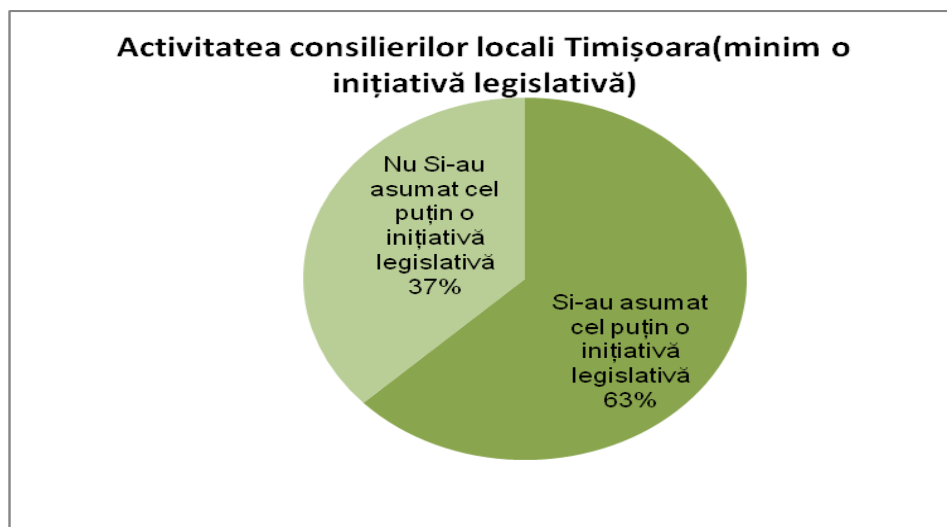

Fig. 9 Câți dintre consilierii locali Timișoara și-au asumat minim o inițiativă legislativă?

Numărul de inițiative ale consilierilor locali

Fig. 10 Numărul de inițiative legislative ale consilierilor(inclusiv coautori)

5.5. Monitorizarea raportării anuale a consilierilor locali și raportul anual al primarului asupra stării economice, sociale și de mediu a municipiului Timișoara

Ca urmare a demersurilor inițiate de Asociația Pro Democrația cu privire la raportarea anuală a activității consilierilor, mai mulți consilieri locali și-au depus la secretariatul CLT rapoartele lor individuale. Aceste demersuri au fost necesare deoarece consilierii au fost informați încă din luna februarie 2014 să depună rapoarte de activitate pentru anul 2013.

În ceea ce privește raportul anual al primarului privind starea, economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, acesta nu a fost depus de Primăria Timișoara, deși Asociația Pro Democrația a făcut o solicitare în acest sens și legislația prevede obligativitatea prezentării acestuia Consiliului Local, în primul trimestru al anului și apoi publicarea acestuia.

În consecință, Asociația Pro Democrația a solicitat publicarea rapoartelor anuale de activitate a tuturor consilierilor locali, raportul anual al primarului asupra stării economice, sociale și de mediu a municipiului Timișoara, precum și concluziile analizei acestora în plenumul Consiliului Local Timișoara. Deși termenul legal de răspuns este de 10 zile, acesta a fost depășit.

5.6. Monitorizarea publicării fișelor de post ale funcționarilor publici din cadrul Primăriei Timișoara

Clubul Timișoara al Asociației Pro Democrația a constatat refuzul Primăriei Timișoara de a oferi copii ale fișelor de post ale purtătorului de cuvânt al Primăriei și ale secretarului de Consiliu Local, pe motiv că sunt considerate documente cu caracter secret, deși fișele de post ale funcționarilor publici nu reprezintă un atribut individual ci un act oficial al instituției și nu conține date personale. De asemenea, Asociația Pro Democrația a întâmpinat numeroase refuzuri ale Primăriei Municipiului Timișoara în ciuda solicitărilor repetate de publicare a fișelor de post ale funcționarilor publici.

Nepublicarea fișelor de post ale funcționarilor publici contravine legii, deoarece prin nepublicarea lor se împiedică monitorizarea activității în legătura cu atribuțiile de serviciu ale persoanei respective în folosul comunității locale.

5.7. Verificarea rapoartelor privind starea economică, socială și de mediu ale municipiului Timișoara și rapoartele cu privire la gestionarea bunurilor municipiului și ale județului

Asociația Pro Democrația a solicitat de la Primăria Municipiului Timișoara: raportul privind starea economică, socială și de mediu a municipiului Timișoara (2012-2013), rapoartele asupra situației gestionării bunurilor municipiului Timișoara (2012-2013), iar de la Consiliul Județean Timiș rapoartele asupra situației gestionării bunurilor județului Timiș (2012-2013), precum și datele ședințelor de consiliu local Timișoara și de consiliu județean Timiș la care aceste rapoarte au fost prezentate consilierilor.

Rapoartele solicitate de la Primăria Timișoara și Consiliul Local Timișoara, nu au fost transmise în ciuda solicitărilor repetate ale APD Timișoara și a obligațiilor legale, iar când APD Timișoara a făcut solicitări către Prefect pentru a transmite aceste rapoarte. În opoziție cu Primăria Municipiului Timișoara, Consiliul Județean Timiș a transmis rapoartele solicitate în termen de 3 zile.

Conform celor de mai sus, aceste rapoarte sunt necesare pentru a cunoaște care este situația atât economică cât și gestionarea bunurilor municipiului Timișoara în vederea cunoașterii gradului de dezvoltare cât și al patrimoniului municipiului Timișoara și ale județului Timiș.

5.8. Verificarea asupra transparenței cu privire la atribuțiile și îndatoririle funcționarilor din autoritatea publică județeană Timiș

În ciuda demersurilor repetate ale Asociației Pro Democrația, Primăria Timișoara refuză să facă publice fișele de post ale funcționarilor publici, potrivit HG 432/23.03.2004,

Însă Asociația Pro Democrația respinge acest motiv ca fiind neîntemeiat, deoarece fișele de post nu sunt atribute personale ci documente cu caracter public.

În opoziție cu Primăria Timișoara, Consiliul Județean Timiș, precum și prefectul au răspuns pozitiv acestei solicitări. În cazul Primăriei Timișoara, Asociației Pro Democrația i-a fost sugerată, de către Prefect, apelarea la instanțele de judecată, în temeiul legii 544/2001 a liberului acces la informațiile de interes public (fișele de post sunt considerate a fi de interes public, iar dacă acestea conțin date personale, numai acestea sunt exceptate de la comunicare).

Asociația Pro Democrația își exprimă speranța ca Primăria Municipiului Timișoara să își schimbe poziția și să publice fișele de post ale funcționarilor.

5.9. Monitorizarea publicării în Monitorul Oficial a rapoartelor anuale ale autorităților locale și județene din Timiș în perioada 2012-2013

În urma monitorizării rapoartelor aleșilor locali și județeni la jumătate de mandat (iulie 2012 – iulie 2014), Asociația Pro Democrația a solicitat Primăriei Municipiului Timișoara, Consiliului Județean Timiș și Instituției Prefectului Timiș copii ale rapoartelor de activitate pe anii 2012 și 2013 cu numărul și data Monitorului Oficial în care au fost publicate în anii 2013, respectiv 2014.

În cazul răspunsului Primăriei Timișoara s-a constatat întocmirea rapoartelor de activitate pe anii 2012 și 2013, acestea publicându-se ambele în anul 2014.

Și în cazul Consiliului Județean Timiș rapoartele au fost întocmite, dar au fost publicate în Monitorul Oficial doar pentru anul 2013, fără anul 2012. Motiv pentru nepublicarea acestor rapoarte a fost faptul că Instituția Prefectului Județul Timiș deține fonduri insuficiente pentru a publica rapoartele de activitate. Or, Asociația Pro Democrația consideră acest motiv ca fiind neîntemeiat, deoarece, potrivit răspunsului Regiei Autonome Monitorul Oficial, prețurile nu pot reprezenta motiv de nepublicare atât timp cât există obligația legală a publicării.

5.10. Monitorizarea depunerii declarațiilor de avere și interese și inventarierea cadourilor primite de consilierii locali și județeni în exercitarea mandatului lor.

Clubul Timișoara al Asociației Pro Democrația realizează, de asemenea și o analiză privind integritatea la nivelul administrației publice locale din județul Timiș, prin monitorizarea declarațiilor de avere, precum și a cadourilor primite de aleși în exercitarea mandatului lor.

În acest sens solicitarea APD, către Primăria Municipiului Timișoara și consiliul județean Timiș a constat în: „lista cadourilor, bunurilor primite cu titlu gratuit și a oricăror alte beneficii materiale sau avantaje oferite de orice persoană fizică sau juridică, legate sau

decurgând din funcția deținută în cadrul autorității administrației publice locale.”

În urma acestei solicitări, Consiliul Județean a răspuns cu toate bunurile cu titlu gratuit și obiectele de birotică cu o valoare mai mică de 50 euro, sunt exceptate de la inventariere. În schimb Primăria Municipiului Timișoara a răspuns acestei solicitări, iar Asociația Pro Democrația a cerut clarificări cu privire la sumele din bani publici care au fost alocate pentru renovarea succesivă a biroului în perioada iunie 2012-mai 2014, ce sume de bani din mediul privat au fost alocate pentru renovările pentru respectivul birou, menționând și contributorul.

În concluzie, Asociația Pro Democrația se adresează Primăriei să clarifice sumele primite și să fie urgent făcute publice pentru a nu afecta imaginea instituției și implicit încrederea cetățenilor în cea mai importantă instituție a orașului, Primăria.

5.11. Monitorizarea situației proiectelor cu finanțare din bani europeni

Clubul Timișoara al Asociației Pro-Democrația a monitorizat și atragerea fondurilor europene de către instituțiile administrației locale și județene importante: Primăria Timișoara și Consiliul Județean Timiș. În acest sens, Asociația Pro Democrația a solicitat un centralizator al proiectelor pentru a le fi aprobate finanțarea europeană depuse în perioada iunie 2012 – iulie 2014.

Conform datelor primite, Consiliul Județean Timiș a depus 8 proiecte pentru finanțare europeană, 5 sunt aprobate și se află în faza de implementare, unul se află în faza de evaluare, iar două se află pe lista de rezervă a finanțatorului. Printre aceste proiecte se enumeră: Sistem integrat pentru taxe, impozite și Registru Agricol la nivelul Județului Timiș - proiect în implementare. Pista de cicloturism pe malul Râului Bega, în aval de Timișoara, până la granița cu Serbia - proiect în faza de implementare. Reabilitarea și modernizarea locuințelor protejate „DINU” - proiect aflat în faza de evaluare. Consolidarea capacității de monitorizare și intervenție în cazul producerii calamităților naturale în regiunea transfrontaliera româno-sârbă - proiect pe lista de rezervă a finanțatorului.

În cazul Primăriei Municipiului Timișoara situația este următoarea: Consiliul Local Timișoara a depus în prima jumătate a mandatului, un număr de 17 proiecte, dintre care: 5 au fost aprobate și sunt în stadiul de implementare sau finalizate, 3 au fost respinse, 8 se află în faza de evaluare iar unul se află pe lista de rezervă a finanțatorului. Printre aceste proiecte se regăsesc: Amenajare complex rutier Michelangelo-proiectul se află pe lista de rezervă a finanțatorului. Extinderea rețelei troleibuzului Ghiroda - proiect în implementare. Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe din municipiul Timișoara pentru familii cu venit mediu sub 350 de euro pe lună - fazele 1, 2, 4 se află în evaluare iar faza 3 se află în implementare. Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe din municipiul Timișoara pentru familii cu venit mediu sub 500 de euro pe lună - în implementare. Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale în Timișoara-SeeRes - proiectul a fost respins. Cult Forum - proiect respins.

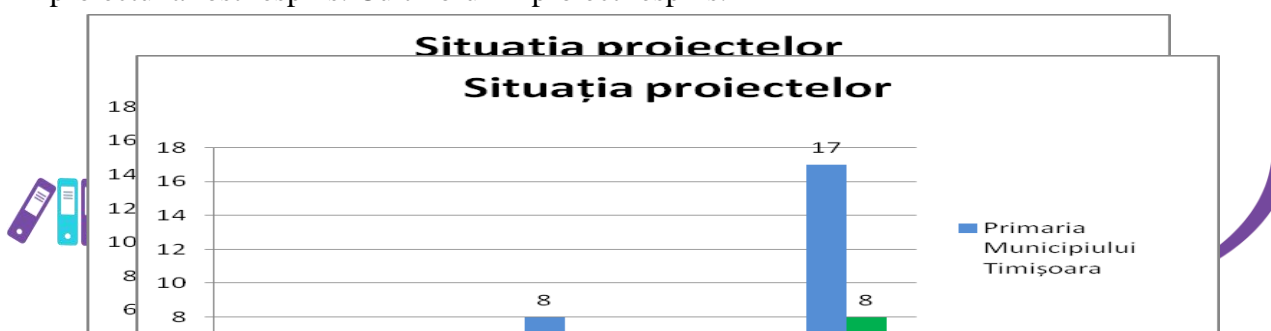

Fig. 11 Numărul de proiecte cu finanțare europeană depuse, în funcție de stadiul lor

6. Concluzii

Analiza transparenței decizionale la nivelul administrației publice locale este caracterizată de: slaba raportare anuală a consilierilor locali, modificările abuzive ale alegerii transparenței prin înlocuirea dezbaterilor publice cu cele exclusiv online, numărul mare de hotărâri luate prin eludarea transparenței, slaba inițiativă legislativă în rândul consilierilor locali, refuzul Primăriei Timișoara de a oferi fotocopii ale fișelor de post pentru purtător de cuvânt și secretar al Consiliului Local, nepublicarea în Monitorul Oficial a rapoartelor anuale ale instituțiilor publice pe motiv de fonduri insuficiente, refuzul Primăriei de a certifica existența sau inexistența unor donații. Aceste aspecte negative pun în pericol comunicarea cetățeanului cu autoritățile publice, transparența decizională și implicit conduc la un nivel scăzut al democrației.

